

למה לי באמתא ופלגא סגי –

Why do I need it; one *Ah'moh* and a half is sufficient

OVERVIEW

The גמרא asked why do the עגלות need to be two and a half אמות wide; it would suffice if they were one and a half אמות wide. There is a major dispute between רש"י and תוספות as to how the קרשים were placed on the עגלות (as well as to the makeup of the עגלות).

לשיטת רש"י¹ ששתי עגלות היו מפורקות זו מזו ויש הפסק ביניהם ה' אמות -

According to s"i's opinion that the two wagons were separated one from the other and there is a distance of five אמות between them -

וכל אחת טעונה לבד משוי של קרשים קשה -

And each עגלה separately was laden with a load of קרשים; there is a difficulty -

דהיאך יכולין קרשים שכל כך כבדין שאורכן עשר אמות ורוחבן אמה וחצי ועוביין אמה -

For how can the קרשים, which were so heavy, for their length was ten אמות and their width was an אמה and a half, and their thickness was an אמה; so how can these קרשים -

לעמוד על ב' אמות ומחצה רוחב² -

Be supported by the עגלה, which was merely two and a half אמות wide -

ועוד דפריך באמתא ופלגא סגי איך יכול כ"כ כובד גדול לעמוד באמתא ופלגא³ -

And moreover that the גמרא should ask that one אמה and a half is sufficient for the width of the עגלה; how can such a heavy weight be supported by an עגלה one and a half אמות wide -

וכל שכן למאן דאמר כלין והולכין עד כאצבע שלא היו יכולין לעמוד⁴ -

And certainly according to the one who maintains that the קרשים narrowed continually until they were an אצבע, that they could not be supported by עגלות which were that narrow -

ועוד היאך היו יכולים שתי עגלות להלך זו בצד זו בט"ו אמות -

¹ See רש"י ד"ה חמיסרי. Each עגלה (according to רש"י) had a total width (from wheel to wheel) of 5 אמות (2½ for the עגלה and 1¼ for each wheel). In addition there was a five אמה separation between the inside wheels of both עגלות. There was therefore a total of 15 אמות distance between the outside wheels of the two עגלות.

² The middle 2½ אמות of the קרשים were on the עגלה. The קרשים would then extend ¾ אמות on either side of the עגלה ($10 - 2\frac{1}{2} = 7.5/2 = 3.75$). Such an overhang with such heavy קרשים is bound to cause the קרשים to fall off (or buckle) on one side or the other.

³ See footnote # 2. If it were 1½ אמות wide the overhang would be ¼ אמות on each side and would certainly fall off.

⁴ All the קרשים were placed with the heavier bottoms on one side and the lighter top on the other side (see תוס' צח,א; חוס' הניחא); the imbalance of the heavier side would tip all the קרשים off the עגלה.

And additionally how can two wagons go one next to the other in a width of fifteen אמות -

אם כן היו הקרשים נוקשין זה בזה⁵ -

For then the קרשים would be hitting each other -

ועוד שצריך לומר לפירושו שהקרשים היו נוטים על האהלים או על החצרות מלמעלה מי' -

And furthermore it will be necessary to say according to פרש"י that the קרשים were hovering over the tents or the courtyards above ten טפחים -

מכל צד ב' אמות ומחצה כמו שפירש בקונטרס⁶ בעצמו -

Two and a half אמות on each side as רש"י himself explained -

שהרי אורך שני הקרשים הוא כ' אמה ורשות הרבים אינו רוחב כי אם ט"ז אמה⁷ -

For the length of the קרשים was twenty אמות and the רה"ר is wide only sixteen אמות so the קרשים extended beyond the רה"ר.

ועוד מנלן דשתי עגלות היו הולכות זו בצד זו למילף שיהא רה"ר ט"ז אמה -

And also from where do we derive that two עגלות were traveling next to each other so that a רה"ר is sixteen אמות -

שמא היו הולכות כולן זו אחר זו והיה רשות הרבים קטן -

Perhaps they were all traveling one after the other so the רה"ר was narrower than sixteen אמות

או ארבעתן יחד והיה רשות הרבים גדול הרבה -

Or perhaps all four wagons traveled abreast together and the רה"ר was much wider than sixteen אמות?!

תוספות offers his explanation:

ונראה לרבינו תם ששתי עגלות היו מחוברות יחד -

And it seems to the ר"ת that the two עגלות were attached together -

This schematic diagram may aid in following the תוספות. It is showing the widths of the wheels and the עגלות and the space in between the עגלות (in אמות):

15 אמות					
$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$
Wheel	Wagon	Space	Space	Wagon	Wheel

שהיה שם עץ ארוך ט"ז אמה והיו בה ארבע אופנים כמו לשתי עגלות -

For there was a piece of wood fifteen אמות long, and it had four wheels just

⁵ See 'Thinking it over'.

⁶ See footnote # 1 (and 2).

⁷ The total length from the end of the קרש on one עגלה to the end of the קרש of the other עגלה was 21 אמות; 20 אמות for the two קרשים and one אמה for the לוי in between. $21 - 16 = 5/2 = 2\frac{1}{2}$.

like two wagons –

ושתי תיקוני דפנות כמו לשתי עגלות⁸ -

And two sets of set up walls like for two wagons -

ובין עגלה לעגלה כמו אורך עגלה פירוש בין דופן עגלה זו לדופן עגלה זו ה' אמות⁹ -

And between each of the two עגלות was a space equal to the length of an עגלה; meaning between the inside wall of this עגלה to the inside wall of the adjacent עגלה was a distance of five אמות -

וצידי העגלה כמלא רוחב העגלה מכל צד וצד -

And the sides of the עגלה on the outside was equal to the entire width of the עגלה on each side; meaning -

דבין דופן העגלה עם האופן שתי אמות ומחצה -

That the space between the עגלה wall including the wheel was two and a half אמות -

ולא כפירוש הקונטרס שפירש אמה ורביע לכל צד -

And not like פרש"י who explained that there was an אמה and a quarter to each side (but rather 2½ אמות to each side) -

ורוחב שתי העגלות עם צידיהן ט"ו אמה¹⁰ -

So the width of the two עגלות including their sides was fifteen אמות -

ומדופן עגלה זו החיצון לדופן עגלה זו החיצון י' אמות באורך הקרש¹¹ -

And the distance from the external wall of one עגלה to the external wall of the other עגלה was ten אמות corresponding to the length of the קרש -

והיה משכיב הקרש על שתי דופני העגלות¹² -

And he would place down the קרש on the walls of the two עגלות -

ושתי עגלות אחרות לפנין שאם היו הולכות זו אצל זו היו נוקשות זו בזו -

And two other attached עגלות went before them, for if they would travel one next to the other they would bang each other -

וזו אחר זו היו הולכות יפה -

However, they travel well one after the other.

והשתא פריך שפיר באמתא ופלגא סגי דהואיל ועל שתי העגלות היה משכיבן -

⁸ Two framed boxes of $5 \times 2\frac{1}{2}$ אמות each were the two עגלות on this long board.

⁹ See sketch that each עגלה had $2\frac{1}{2}$ אמות space on the inside; together there was 5 אמות space between the inside walls of each עגלה 'box'.

¹⁰ See sketch. $6 \times 2\frac{1}{2} = 15$.

¹¹ Each עגלה was $2\frac{1}{2}$ wide; together 5. The two spaces of $2\frac{1}{2}$ each, gives us another 5; together there was a 10 אמות distance between the outward edges of the two עגלות.

¹² The קרשים were then supported by the four walls of the two עגלות; two outside walls were supporting each of their bottom and top ends (which were flush with the outside walls of the עגלות), and two more at (about) $2\frac{1}{2}$ אמות distance from their top and bottom ends; which gave ample support for the קרשים. See (however) לשון הזהב (in the מהדו"ב).

And now the גמרא asks rightfully, 'it would be sufficient if the עגלות were one and a half אמות wide'; for since the קרשים are resting on two עגלות

הוה סלקא דעתין דלא לידדו ומשני דאפילו הכי מידדו:

We would have assumed that they will not wobble, but the גמרא answered, that nevertheless (even though they are resting on two עגלות they will wobble if the עגלה is only one and a half אמות wide; we need them to be two and a half אמות wide.

SUMMARY

According to רש"י, each עגלה had a separate load of קרשים with a (large) overhang. However according to תוספות, two attached עגלות carried one load of קרשים with no overhang

THINKING IT OVER

תוספות asks on פרש"י if the entire width was fifteen אמות, the קרשים would be banging into each other.¹³ However we know that the width was sixteen אמות, for there was an additional separation of one אמה for the בן לוי to go between the קרשים, so why does תוספות assume that they will bang into each other?!

---

¹³ See footnote # 5.